

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 58900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לטובת נשמת
הרה"ק רבי נפתלי בהרה"ק ר' אלעזר ווייסבלום זצ"ל
הגאון רבי ישכר בער בהג"ר בנימין גרויבארט זצ"ל
כ"ק הגה"ק רבי מרדכי בן כ"ק מרן רבי ישכר דב רוקח זצ"ל
הרבנית יחד אסתר ינובסקי ע"ה

משנה ד'

רבינו עובדיה מברטנא

ואלו מהלכות - אין פולין ואין קורין לאור הנר דנתן במתניתין.

בעליית חנניה בן חזקיה - שבקשו חכמים לגנוז ספר יחזקאל, שדבריו נראים כסותרים דברי תורה, כגון "כל נבלה וטרפה מן העוף ומן הבהמה לא יאכלו הכהנים" (יחזקאל מ"ד) כהנים הוא דלא אכלי, הא ישראל אכלי. וכגון "וכן תעשה בשבעה בחדש" (שם מ"ה) - היכן נרמו קרבן זה בתורה. ונטמן חנניה בן חזקיה בעליה וישב שם ופירש ספר יחזקאל.

ושמונה עשר דברים גזרו בו ביום - שנחלקו בית שמאי ובית הלל, ועמדו למנין, ורבו בית שמאי ופסקו כמותם, כדכתיב (שמות כ"ג) "אחרי רבים להטות". וכולהו שמונה עשר דברים מיייתו להו בגמרא, ואלו הן:

האוכל אוכל שהוא ראשון לטומאה או שני לטומאה, גורו שיהא נעשה גופו שני לטומאה, ופוסל את התרומה במגעו, ששני פוסל בתרומה, הרי אלו שתי גזירות, אוכל אוכל ראשון, ואוכל שני.

ההשונה משקין טמאים, נעשה גם כן שני לטומאה ופוסל את התרומה, הרי שלוש.

וטעמא דגזור בהני, דזמנין דאכיל אוכלין טמאים, ושדי משקין דתרומה בפומיה בעוד שהאוכלים טמאים בפיו ופסיל להו, וזמנין דשתי משקין טמאים, ובעודן בפיו שדי אוכלין דתרומה בפיו ופסיל להו. וגזרו על הבא ראשו ורובו לאחר שטבל מטומאתו בו ביום, במים שאובים.

ועל טהור גמור שנפלו על ראשו שלושה לוגין מים שאובין, הרי חמש גזירות.

וטעמא דגזור טומאה על הני לטמא אדם, לפי שהיו טובלין במי מערות סרוחין והיו נותנין עליהם אחר כך מים שאובין להעביר סרוחן המים, התחילו ועשאו קבע לומר לא מי המערות מטהרים אלא המים שאובים מטהרים, עמדו וגזרו עליהם טומאה, דלמא אתי לבטולי תורת מקוה וטבלי בשאובים.

ואלו ההלכות הנזכרות במשניות הקודמות ולא יפלה את כליו ולא יקרא לאור הנר' הן מן ההלכות שאמרו בעליית חנניה בן חזקיה בן גריון פשעלו לבקרו חנניה בן חזקיה היה גדול בדורו, וכשביקשו חכמי דורו לגנוז ספר יחזקאל, מאחר שמצאו בו דברים הנראים כסותרים דברי תורה, הסתגר חנניה בן חזקיה בעלייתו וחיבר פירוש לספר יחזקאל*. והיו באים החכמים לבקרו וקובעים אז הלכות וגזרים גזירות. ופעם אחת נמנו ספרו את כמות תלמידי החכמים שבאו לבקרו ורבו בית שמאי על בית הלל וכשעמדו שם למניין מצאו שבית שמאי הם הרוב ונקבעה ההלכה למעשה כמותם במחלוקתם מול בית הלל, ושמונה עשר דברים גזרו בו ביום כמפורט בגמרא. תשעה דברים הפוסלים את התרומה, והם: א. האוכל אוכל שהוא ראשון לטומאה. ב. האוכל אוכל שהוא שני לטומאה. ג. השותה משקים טמאים. כל אחד מאלו פוסל תרומה במגעו, גזירה שמא יאכל תרומה בעוד האוכלים או המשקים הטמאים נמצאים בפיו. ד. הבא ראשו ורובו במים שאובין לאחר שטבל מטומאתו בו ביום. ה. טהור גמור שנפלו עליו שלושה לוגים מים שאובים. הטעם באלו: לפי שהיו טובלים במערות סרוחין והיו נותנים עליהם אח"כ מים שאובים להעביר סרוחן המים, וכיוון שעשאו קבע, התחילו לומר לא מי מערות מטהרים, אלא המים שאובים מטהרים, עמדו וגזרו עליהם טומאה, שלא יבואו לבטל תורת מקווה ולטבול במים שאובים. ו. הספרים של כתבי הקודש, שכן נוהגים היו להחביא אוכלים של תרומה אצל ספרי תורה, הואיל ושניהם קודש, והיו העכברים המצויים אצל האוכלים מפסידים את הספרים, לפיכך גזרו שיהיו הספרים פוסלים את התרומה במגעם. ז. סתם ידיים פוסלות את התרומה, לפי שהידיים עסקניות הן ונוגעות במקומות מזוהמים. ח. אוכלים שנטמאו במשקים, ואותם המשקים נטמאו מחמת סתם ידיים שנגעו בהן קודם נטילה, שכל הדברים הפוסלים את התרומה מטמאים את המשקים להיות ראשון לטומאה, גזירה משום משקים שנטמאו משרץ, שהם ראשונים לטומאה מן התורה, ומכאן שהמשקים שנטמאו מחמת ידיים הם ראשונים לטומאה, והאוכלים שנטמאו במשקים הללו פוסלים את התרומה. ט. כלים שנטמאו במשקים, ואותם המשקים נטמאו בשרץ, שאע"פ שהמשקים הם ראשון לטומאה, מן התורה הם אינם מטמאים אדם וכלים, שאין אדם וכלים מקבלים טומאה אלא מאב הטומאה, אבל חכמים גזרו עליהם שיטמאו כלים, גזירה משום משקים של זב, היינו רוקו ומימי רגליו, שהן אב הטומאה, ומטמאים כלים מן התורה. אלו הם תשעת הדברים הפוסלים את התרומה השנויים במסכת זבים (ה, יג). ושאר תשעת הדברים שגזרו אותו היום הם: י. בנות כותים מטמאות מעריסתן, כלומר מיום שנולדו, בטומאת נידה. יא. כל דבר שיש בהיקפו טפח מביא טומאת אוהל, ואע"פ שמן התורה אין אוהל בשיעור של פחות מטפח, גזרו חכמים על כל המטלטלים שיש בהיקפם טפח, שאם ראשם האחד האהיל על המת, וראשם השני האהיל על כלים, מביאים להם טומאת אוהל, גזירה משום דבר שיש בעביו טפח שמביא את הטומאה מן התורה. יב. הבוצר ענבים לדרכם בגת, המשקה היוצא מהם מכשירם לקבל טומאה, ואע"פ שמשקה זה הולך לאיבוד ולא ניחא לו, ואין משקה מכשיר לקבל טומאה אלא אם כן ניחא לבעלים שהמשקה יוצא, מכל מקום גזרו כאן שמא יבצור בקופות מזופפות (שתוכם מצופה), וכיוון שאין המשקה הולך לאיבוד, ניחא לו ומכשיר מן התורה. יג. גידולי תרומה הם תרומה ואפילו בדבר שזרעו כלה, גזירה משום תרומה טמאה שביד

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

הכהן, שמא ישנה אצלו עד זמן הזריעה ויבוא לידי תקלה, שיאכלנה בטומאה. יד. מי שהחשיך לו בדרך (הכוונה לערב שבת, וכשירודת החשכה נכנסת שבת) נותן כיסו לנכרי, ולא יטלטלנו פחות פחות מארבע אמות. טו. אין פולין לאור הנר (כמו שלמדנו במשנה הקודמת). טז. אין קוראים לאור הנר. יז. פתם ושמןם וינם ובנותיהם של גויים אסורים, וכל אלו גזירה אחת היא, שכן אמרו: גזרו על פתם משום שמנם, ועל שמנם משום ינם, ועל ינם משום בנותיהם, ועל בנותיהם משום עבודה זרה. יח. גזרו על תינוק גוי שהוא מטמא כזב, כדי שלא יהא תינוק ישראל רגיל אצלו בעבירה.

*ועל זה נאמר בגמרא שבת (יג, ע"ב): "ברם זכור אותו האיש לטוב וחנניה בן חזקיה שמו, שאלמלא הוא, נגזו ספר יחזקאל, שהיו דבריו סותרין דברי תורה כגון מה שנאמר ביחזקאל (מד, לא): "נבלה וטרפה ... לא יאכלו הכהנים" אבל ישראלים אוכלים; וכגון מה שנאמר בפרק מה (פסוק כ): "וכן תעשה בשבעה בחודש" היכן נרמז קרבן זה בתורה? – מה עשה? העלו לו שלוש מאות גרבי שמן וישב בעליה ודרשן".

המשך רבינו עובדיה מברטנא

הגזירה הששית שיהיו הספרים של כתבי הקודש פוסלים את התרומה במגע. שבתחלה היו מצניעין אוכלין דתרומה אצל ספר תורה, אמרי האי קדש והאי קדש, כיון דחזו דקא אתו ספרים לידי פסידא, שהעבירים המצניעין אצל האוכלין היו מפסידין את הספרים, גזרו שיהיו הספרים, דהיינו תורה נביאים וכתובים, במגען פוסלין את התרומה.

הגזירה השביעית, גזרו על סתם ידיים שפוסלות את התרומה, מפני שהידיים עסקניות הן ונוגעות בבשרו במקום הטנופת, וגנאי לתרומה אם יגע בה בידיים מזוהמות והיא נמאסת על אוכליה.

הגזירה השמינית, האוכלין שנטמאו במשקין, שאותן המשקין נטמאו מחמת ידיים שנגעו בהן קודם נטילה, גזרו על המשקין שיטמאו את האוכלין, שכל הדברים הפוסלים את התרומה מטמאין את המשקין להיות תחלה, גזירה משום משקין הבאים מחמת שרץ, דאשכחן בהן שהן ראשונים מדאורייתא. והאי דגזור בכל טומאת משקין להיות תחלה, ולא גזור נמי באוכלין גזירה משום (אוכלין) הבאים מחמת שרץ, היינו טעמא דאחומר רבנן במשקין משום דעלולים לקבל טומאה, שאינן צריכין תיקון הכשר להביאן לידי קבלת טומאה, כמו האוכלין שצריכין נתינת מים להכשירן לקבל טומאה.

הגזירה התשיעית, כלים שנטמאו במשקין שנטמאו במשקין בשרץ, אע"פ שהם ראשון לטומאה דאורייתא אין יכולין לטמא אדם וכלים, שאין אדם וכלים מקבלין טומאה אלא מאב הטומאה, ולא ממשקין שנטמאו בשרץ שהם ראשונים, ורבנן גזור עלייהו שיטמאו כלים, גזירה משום משקה דזב וזבה, שהן רוקו ומימי רגליו שהן אב הטומאה ומטמאין כלים מדאורייתא.

הגזירה העשירית, שיהו בנות כותיים נידות מעריסתן, כלומר מיום שנולדה, שתינוקת בת יומא מטמאה בנידה. וכותים לית להו מדרש זה, וכי חזיין לא מפרשי להו, הלכך גזור בהו רבנן.

הגזירה האחת עשרה, שיהו כל המטלטלין מביאין את הטומאה בעובי המרדע, והוא מלמד הבקר, ויש בהקיפו טפח אבל אין בעביו טפח, ואע"פ שמן התורה אין אהל פחות מטפח, גזור רבנן על כל המטלטלים שיש בהקיפן טפח שאם ראשן אחד האהיל על המת וראשן אחד על הכלים מביאין להם טומאת אהל, גזירה אטו מי שיש בעביו טפח שמביא את הטומאה מן התורה.

הגזירה השנים עשרה, הבורצר ענבים לדרך בגת, המשקה היוצא מהן בשעת בצירה מכשירן לקבל טומאה, ואע"פ שהולך לאבוד ולא ניחא ליה, גזירה שמא יבצור בקופות מזופפות, דאז ניחא ליה במשקה היוצא מהן שהרי אינו הולך לאבוד, ומכשיר מן התורה.

הגזירה השלוש עשרה, שיהיו גידולי תרומה – תרומה, ואפילו בדבר שזרעו כלה, כגון תבואה וקטנית, גזירה משום תרומה טמאה ביד כהן שאסורה באכילה ובא לזרעה, וגזור שתהא בשמה הראשון, והרי היא תרומה טמאה, דחיישינן דלמא משהי לה עד זמן זריעה, ואתי למיכלה בטומאה.

הגזירה הארבע עשרה, מי שהחשיך לו בדרך נותן כיסו לנכרי, ולא יטלטלנו פחות פחות מארבע אמות.

הגזירה החמש עשרה והשש עשרה, אין פולין ואין קורין לאור הנר דתנן במתניתין.

הגזירה השבע עשרה, גזרו על פיתן של עובדי כוכבים, ועל שמנן ועל יינן ועל בנותיהן, וכולהו גזירה חדא היא, כדאמרינן גזרו על פיתן משום שמנן ועל שמנן משום יינן ועל יינן משום בנותיהן ועל בנותיהן משום דבר אחר, כלומר משום עבודת כוכבים.

הגזירה השמונה עשרה, גזרו על תינוק נכרי שיהא מטמא בזיבה, כדי שלא יהא תינוק ישראל רגיל אצלו במשכב זכור.

משנה ה'

רבינו עובדיה מברטנא

אין שורין דיו- סממנים שעושים מהם דיו לכתובה.
וסממנים- לצבע.

וכרשינים- מאכל בהמה. ורגילים לשרות אותן במים תחלה, וקורין להם בערבי כרסנ"ה, ובלע"ז ויצ"ש, וסברי בית שמאי אדם מוזהר על שביתת כלים כמו על שביתת בהמתו, והיינו טעמא דאין נותנין אונין, והיינו טעמא דאין פורשין מצודות. ונר הדולק בשבת, וקדרה שעל גבי כירה, דמודו בהו בית שמאי, (בדמפקר) אפקורי לבלים, ושוב אינו מצווה על שביתתן.
ובית הלל מתירין- משנתן המים מבעוד יום, אע"פ שהן נשורין והולכין בשבת, דסברי על שביתת בהמה אדם מוזהר דאית בה צער בעלי חיים, אבל לא על שביתת כלים.

בית שמאי אומרים: אין שורין במים בערב שבת **דיו** חומרים שעושים מהם דיו **וסממנים** דברים שעושים מהם צבע **וכרשינים** סוג של קטניות שמשתמשים בהם לאחר ששורים אותם במים, למאכל בהמה, **אלא פדי שישורו מבעוד יום** אלא אם כן יש זמן עדיין שיתרככו מבעוד יום, שסוברים בית שמאי: אדם מוזהר על שביתת כליו בשבת כשם שהוא מוזהר על שביתת בהמתו, כלומר שגם הכלים צריכים לשבות ממלאכה בשבת, ולכן אסור שיתחיל אדם בשריית הסממנים או הכרשינים בערב שבת, אלא אם כן יש שהות שתיגמר שרייתם לפני השבת, **ובית הלל מתירין** לשרות במים בערב שבת דיו וסממנים וכרשינים, אפילו אם לא תיגמר שרייתם לפני השבת, אלא בשבת. לפי שלדעת בית הלל אדם אמנם מוזהר על שביתת בהמתו, שיש בה צער בעלי חיים, אבל אינו מוזהר על שביתת כליו. ובתוספתא מבואר טעם מחלוקתם: שבית שמאי דורשים את הכתוב "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך" (שמות כ, ט) - שתהא כל מלאכתך גמורה מערב שבת, ובית הלל דורשים את הכתוב ששת ימים תעשה מעשיך" (שמות כג, יב) - עשה אותה כל ששה, ובשבת אסור לך לעשות, אבל מה שנעשה בשבת מאליו מותר.

[להצטרפות לקבוצת 2 משניות ליום לחץ](#)

[אתר ללימוד משניות ואמירת תהילים לפי שם הנפטר/ת \(קריאה/שמיעה\)](#)